

Uchwała nr 23/2016-2017

Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

z dnia 25 stycznia 2017 r.

w sprawie wytycznych dla rad wydziałów Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie dotyczących tworzenia i doskonalenia programów kształcenia na studiach pierwszego, drugiego stopnia i jednolitych magisterskich

Na podstawie § 52 ust. 2 pkt 2 Statutu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w związku z art. 62 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (tj. Dz. U. 2016 poz. 1842) uchwała się co następuje:

PRZEPISY OGÓLNE

§ 1

Uchwała się wytyczne dla rad wydziałów dotyczące tworzenia i doskonalenia programów kształcenia na studiach pierwszego, drugiego stopnia i jednolitych magisterskich.

§ 2

Ileć w niniejszej uchwale jest mowa o programie kształcenia, należy przez to rozumieć opis przyjętych przez Senat Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie spójnych efektów kształcenia właściwych dla obszaru lub obszarów kształcenia, zgodny z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, oraz opis procesu kształcenia prowadzącego do osiągnięcia tych efektów, wraz z przypisanymi do poszczególnych modułów tego procesu punktami ECTS.

§ 3

W procesie tworzenia programu kształcenia dla kierunku studiów rada wydziału uwzględnia:

- 1) zgodność kierunku studiów i programu kształcenia z misją Uczelni i strategią jej rozwoju,
- 2) wnioski z analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy,
- 3) wnioski z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów,
- 4) różnice w stosunku do innych kierunków studiów prowadzonych w Uczelni w oparciu o programy kształcenia o efektach pokrewnych planowanemu kierunkowi,
- 5) wykorzystanie wzorców międzynarodowych,
- 6) współdziałanie z interesariuszami zewnętrznymi,
- 7) dysponowanie infrastrukturą zapewniającą prawidłową realizację efektów kształcenia,
- 8) możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych obejmujących literaturę zalecaną na tym kierunku studiów oraz z elektronicznych zasobów wiedzy,
- 9) w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia systematyczne działania mające na celu ocenę i doskonalenie programu kształcenia szczególnie w kontekście potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy.

§ 4

1. Dokumentacja związana z programem kształcenia składa się z następujących części:
  - 1) ogólna charakterystyka prowadzonych studiów,
  - 2) opis zakładanych efektów kształcenia,
  - 3) opis programu studiów,
  - 4) opis warunków realizacji programu studiów,
  - 5) opis wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.
2. Przygotowana dokumentacja programu kształcenia podlega zatwierdzeniu przez radę wydziału.
3. Senat Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie podejmuje uchwałę w sprawie określenia efektów kształcenia dla danego kierunku, poziomu i profilu kształcenia.

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROWADZONYCH STUDIÓW

§ 5

Ogólna charakterystyka prowadzonych studiów określa w szczególności:

- 1) nazwę kierunku studiów,
- 2) poziom kształcenia: studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, studia jednolite magisterskie,
- 3) profil kształcenia (ogólnoakademicki lub praktyczny),
- 4) formę studiów (stacjonarne lub niestacjonarne),
- 5) tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta studiów,
- 6) przyporządkowanie kierunku studiów do obszaru lub obszarów kształcenia, oraz w przypadku kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia określenie procentowego udziału liczby punktów ECTS dla poszczególnych obszarów w łącznej liczbie punktów ECTS,
- 7) wskazanie dziedzin nauki lub sztuki oraz dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia,
- 8) wskazanie związku z misją Uczelni i strategią jej rozwoju,
- 9) uzasadnienie utworzenia studiów, ogólne cele kształcenia oraz możliwości zatrudnienia (typowe miejsca pracy) i kontynuacji kształcenia przez absolwentów studiów,
- 10) wymagania wstępne (oczekiwane kompetencje kandydata). Wymagania muszą być tak określone aby w przypadku studiów drugiego stopnia kończących się uzyskaniem tytułu mgr inż. absolwent osiągnął wszystkie efekty kształcenia obowiązujące na pierwszym stopniu studiów inżynierskich,
- 11) zasady rekrutacji kandydatów na studia,
- 12) różnice w stosunku do innych programów o podobnie zdefiniowanych celach i efektach kształcenia prowadzonych w Uczelni.

OPIS ZAKŁADANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

§ 6

1. Opis zakładanych efektów kształcenia dla kierunku studiów na określonym poziomie i profilu kształcenia:
  - 1) obejmuje wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne uzyskane przez studentów w procesie kształcenia niezbędne do uzyskania kwalifikacji,
  - 2) uwzględnia uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. z 2016 r. poz. 64 i 1010) oraz charakterystyki drugiego stopnia określone w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy, w tym wybrane efekty kształcenia właściwe dla obszaru lub obszarów kształcenia, do których został przyporządkowany kierunek studiów:
    - a) dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów pierwszego stopnia,
    - b) dla kwalifikacji na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich,
  - 3) zawiera efekty kształcenia w zakresie znajomości języka obcego,
  - 4) dla kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera uwzględnia również pełny zakres efektów kształcenia dla studiów o profilu ogólnoakademickim lub praktycznym, prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji,
  - 5) uwzględnia wyniki monitorowania karier zawodowych absolwentów oraz wyniki analizy zgodności efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy,
  - 6) w przypadku studiów na kierunku weterynaria uwzględnia pełny zakres efektów kształcenia zawarty w standardach kształcenia dla tego kierunku, określonych w odrębnych przepisach,
  - 7) w przypadku kierunku studiów, w ramach którego prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela uwzględnia pełny zakres efektów kształcenia zawarty w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, określonych w odrębnych przepisach.
2. W przypadku prowadzenia na danym kierunku i poziomie kształcenia studiów o profilu ogólnoakademickim i praktycznym, opis zakładanych efektów kształcenia sporządza się odrębnie dla każdego profilu.
3. W przypadku, gdy studia na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia prowadzone są w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, proces kształcenia umożliwia uzyskanie takich samych efektów kształcenia na każdej z tych form studiów.

OPIS PROGRAMU STUDIÓW

§ 7

1. Program studiów zawiera opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia.
2. Opis programu studiów powinien spełniać warunki prowadzenia studiów określone w rozporządzeniu w sprawie warunków prowadzenia studiów oraz w wytycznych Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

§ 8

1. Program studiów dla kierunku studiów o określonym poziomie i profilu kształcenia obejmuje następujące elementy:
  - 1) liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS wymaganą do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia,
  - 2) opisy modułów zajęć wraz z przypisaniem do każdego modułu zakładanych efektów kształcenia oraz treści programowych, form i metod kształcenia, zapewniających osiągnięcie tych efektów, a także liczby punktów ECTS,
  - 3) określenie sposobów weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów kształcenia,
  - 4) plan studiów uwzględniający oznaczenie modułów zajęć podlegających wyborowi przez studenta, a w przypadku studiów pierwszego stopnia i jednolitych magisterskich prowadzonych w formie stacjonarnej również zajęcia z wychowania fizycznego, którym nie przypisuje się punktów ECTS,
  - 5) strukturę studiów (specjalności, specjalizacje itp.),
  - 6) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów,
  - 7) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przypisanych do obszarów innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne,
  - 8) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym, takich jak zajęcia laboratoryjne i projektowe,
  - 9) wymiar, zasady i formę odbywania praktyk zawodowych dla kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim, jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki oraz liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach tych praktyk,
  - 10) tabelę odniesień kierunkowych efektów kształcenia do modułów zajęć.
2. Program studiów powinien umożliwiać studentowi wybór modułów zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS wymaganych do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia.

3. Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia określa dla każdego z tych obszarów procentowy udział liczby punktów ECTS w łącznej liczbie punktów ECTS wymaganych do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia.
4. Program studiów o profilu ogólnoakademickim, obejmuje moduły zajęć powiązane z badaniami naukowymi w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z kierunkiem studiów, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia, służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych.
5. Program studiów o profilu praktycznym, obejmuje moduły zajęć związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznych do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia, służące zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych.

§ 9

1. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, przewidziane w programie studiów dla kierunku o profilu praktycznym są prowadzone:
  - 1) w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej,
  - 2) w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów,
  - 3) przez osoby, z których większość posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć.
2. Zajęcia związane z określoną dyscypliną naukową lub artystyczną są prowadzone przez nauczyciela akademickiego posiadającego dorobek naukowy lub artystyczny w zakresie tej dyscypliny.

§ 10

1. Liczba semestrów oraz minimalna liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji na określonym poziomie kształcenia wynosi:
  - 1) dla studiów 6 semestralnych pierwszego stopnia (licencjackich) – 180 ECTS,
  - 2) dla studiów 7 semestralnych pierwszego stopnia (inżynierskich) – 210 ECTS,
  - 3) dla studiów 3 semestralnych drugiego stopnia (po studiach inżynierskich) – 90 ECTS,
  - 4) dla studiów 4 semestralnych drugiego stopnia (po studiach licencjackich) – 120 ECTS,
  - 5) dla studiów 5,5 letnich jednolitych magisterskich – 330 ECTS.
2. Liczba punktów ECTS przewidziana planem studiów stacjonarnych wynosi co najmniej 30 w semestrze a 60 w roku.

3. Studia niestacjonarne mogą trwać jeden lub dwa semestry dłużej niż odpowiednie studia stacjonarne, przy takiej samej liczbie punktów ECTS jak na studiach stacjonarnych.

§11

1. Projektując program studiów należy wziąć pod uwagę następujące warunki w zakresie przypisywania punktów ECTS:
  - 1) jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25-30 godzin pracy, przy czym liczba godzin pracy studenta obejmuje zajęcia organizowane przez uczelnię zgodnie z planem studiów oraz jego indywidualną pracę,
  - 2) punkty ECTS należy przypisać za:
    - a) zaliczenie każdego z modułów zajęć, w tym praktyk przewidzianych w programie studiów. Warunkiem przyznania punktów jest spełnienie przez studenta wymagań dotyczących uzyskania zakładanych efektów kształcenia potwierdzonych zaliczeniem zajęć,
    - b) przygotowanie i złożenie egzaminu dyplomowego:
      - 8 ECTS – praca licencjacka
      - 10 ECTS – praca inżynierska
      - 15 ECTS – praca magisterska
2. W przypadku powołania nowego kierunku studiów lub uruchamiania studiów drugiego stopnia ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych będzie ustalana na podstawie porównania z innymi kierunkami studiów o zbliżonych efektach kształcenia.

§ 12

1. Plan studiów określa:
  - 1) czas trwania studiów (liczbę semestrów/lat),
  - 2) rozkład modułów zajęć w poszczególnych semestrach/latach studiów wraz z przypisaniem do każdego modułu liczby punktów ECTS,
  - 3) podstawowe formy prowadzenia zajęć i ich wymiar w semestrze/roku studiów,
  - 4) liczbę punktów ECTS wymaganą do zaliczenia semestru/roku studiów,
  - 5) wymiar czasu praktyki zawodowej, jeżeli przewiduje ją program kształcenia dla danego semestru/roku.
2. W przypadku prowadzenia studiów w formie stacjonarnej i niestacjonarnej w ramach tego samego kierunku studiów plan studiów należy ustalić odrębnie dla każdej z tych form.
3. Liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach niestacjonarnych stanowi 60% ogólnej liczby godzin zajęć dydaktycznych obowiązujących na studiach stacjonarnych.

4. W przypadku studiów niestacjonarnych liczba zjazdów w semestrze powinna być tak określona aby liczba godzin zajęć dydaktycznych przypadających na jeden dzień zajęć nie przekraczała 10.

§ 13

1. Na studiach stacjonarnych co najmniej połowa programu studiów jest realizowana w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów.
2. Minimalna liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia i jednolitych magisterskich wynosi 60. Zajęciom z wychowania fizycznego nie przypisuje się punktów ECTS.
3. W programach studiów prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej należy uwzględnić konieczność osiągnięcia przez studenta efektów kształcenia w zakresie umiejętności komunikowania się w języku obcym w obrębie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla danego kierunku studiów zgodnych z wymaganiami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ):
  - 1) efekty kształcenia w zakresie umiejętności językowych odpowiadają poziomowi B2 ESOKJ – w przypadku studiów pierwszego stopnia,
  - 2) efekty kształcenia w zakresie umiejętności językowych odpowiadają poziomowi B2+ ESOKJ – w przypadku studiów drugiego stopnia i jednolitych magisterskich.
4. Egzamin ze znajomości języka obcego na poziomie B2 powinien odbywać się po czwartym semestrze studiów. W przypadku, gdy liczba godzin lub semestrów zajęć z języka obcego jest większa, egzamin ze znajomości języka obcego należy umieścić także w planie studiów po czwartym semestrze. W przypadku kontynuacji zajęć z języka obcego przez więcej niż cztery semestry tematyka zajęć powinna rozwijać umiejętności specjalistycznego języka obcego związanego z danym kierunkiem studiów.
5. W przypadku studiów drugiego stopnia należy uwzględnić specjalistyczny język obcy związany z kierunkiem studiów.
6. Minimalny wymiar zajęć dydaktycznych o charakterze praktycznym, które studenci muszą zrealizować na studiach pierwszego i drugiego stopnia wyrażony procentowo w stosunku do ogólnej liczby godzin zajęć dydaktycznych realizowanych na danym kierunku studiów wynosi:
  - 1) dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim wyodrębnionych z obszaru nauk technicznych lub obszaru nauk przyrodniczych – 60 %,
  - 2) dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim wyodrębnionych z pozostałych obszarów – 50 %,

- 3) dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim wyodrębnionych z obszaru nauk społecznych – 40 %,
  - 4) dla kierunków studiów o profilu praktycznym – 70 %.
7. Minimalna liczba godzin zajęć dydaktycznych i punktów ECTS, które student studiów stacjonarnych pierwszego stopnia lub stacjonarnych i niestacjonarnych jednolitych magisterskich musi uzyskać w ramach wymienionych modułów wynosi:
- 1) język obcy - 105 godz. – 8 ECTS,
  - 2) zajęcia z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych – 75 godz.- 5 ECTS,
  - 3) technologie informacyjne – 30 godz. – 2 ECTS,
  - 4) bhp z ergonomią – 10 godz. – 1 ECTS,
  - 5) metodyka wyszukiwania informacji naukowych w ramach I semestru seminarium dyplomowego – 2 godz.,
  - 6) seminarium dyplomowe (2 semestry) - 45 godz. – 3 ECTS.
8. Minimalna liczba godzin zajęć dydaktycznych i punktów ECTS, które student studiów niestacjonarnych pierwszego stopnia musi uzyskać w ramach wymienionych modułów wynosi:
- 1) język obcy – 63 godz. – 8 ECTS,
  - 2) zajęcia z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych – 45 godz.-5 ECTS,
  - 3) technologie informacyjne – 18 godz. – 2 ECTS,
  - 4) bhp z ergonomią – 6 godz. – 1 ECTS,
  - 5) metodyka wyszukiwania informacji naukowych w ramach I semestru seminarium dyplomowego – 2 godz.,
  - 6) seminarium dyplomowe (2 semestry) - 27 godz. – 3 ECTS.
9. Minimalna liczba godzin zajęć dydaktycznych i punktów ECTS, które student studiów stacjonarnych drugiego stopnia musi uzyskać w ramach wymienionych modułów wynosi:
- 1) język obcy -15 godz. – 1 ECTS,
  - 2) zajęcia z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych – 75 godz. – 5 ECTS,
  - 3) seminarium dyplomowe (2 semestry) – 45 godz. 3 ECTS
10. Minimalna liczba godzin zajęć dydaktycznych i punktów ECTS, które student studiów niestacjonarnych drugiego stopnia musi uzyskać w ramach wymienionych modułów wynosi:
- 1) język obcy – 15 godz. – 1 ECTS,
  - 2) zajęcia z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych – 45 godz. -5 ECTS,
  - 3) seminarium dyplomowe (2 semestry) – 27 godz. 3 ECTS.

§ 14

1. Program studiów określa szczegółowe zasady i formy odbywania praktyk, a w szczególności:
  - 1) wskazuje cel praktyk,
  - 2) wskazuje efekty kształcenia właściwe dla praktyki,
  - 3) wskazuje metody sprawdzania i oceny efektów kształcenia osiągniętych przez studenta w wyniku odbycia praktyki,
  - 4) przyporządkowuje praktykom punkty ECTS,
  - 5) przewiduje odpowiedni wymiar praktyk w zakładach pracy, których zakres działalności odpowiada obszarom aktywności zawodowej typowym dla absolwenta danego kierunku studiów o określonym poziomie i profilu kształcenia.
2. Wymiar praktyk na kierunkach studiów o profilu praktycznym na każdym z poziomów kształcenia wynosi co najmniej 3 miesiące co stanowi 12 tygodni i odpowiada co najmniej 16 punktom ECTS.
3. Minimalny wymiar praktyk na kierunkach studiów o profilu ogólnoakademickim dla studiów pierwszego stopnia wyrażony w tygodniach wynosi:
  - 1) dla studiów pierwszego stopnia (licencjackich) – 3 tygodnie – 3-5 ECTS,
  - 2) dla studiów pierwszego stopnia (inżynierskich) – 4 tygodnie – 4-6 ECTS.

OPIS WARUNKÓW REALIZACJI PROGRAMU STUDIÓW

§ 15

Opis spełnienia warunków realizacji programu studiów powinien zawierać w szczególności:

- 1) wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe dla kierunku i stopnia studiów,
- 2) określenie proporcji liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studiujących,
- 3) informacje o dorobku naukowym lub artystycznym osób wskazanych do minimum kadrowego wraz z wykazem publikacji lub w przypadku kierunku studiów o profilu praktycznym opis doświadczenia zawodowego zdobytego poza uczelnią związanego z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku,
- 4) w przypadku studiów prowadzących do uzyskania kwalifikacji drugiego stopnia, opis działalności naukowej lub naukowo-badawczej wydziału prowadzącego studia związanej z kierunkiem studiów,
- 5) kopie porozumień z pracodawcami albo ich deklaracji w sprawie przyjęcia określonej liczby studentów na praktyki.

OPIS WEWNĘTRZNEGO SYSTEMU ZAPEWNIENIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA

§ 16

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia odnosi się do całego procesu kształcenia i uwzględnia:

- 1) działania mające na celu ocenę i doskonalenie programu kształcenia na kierunku studiów, w szczególności w kontekście potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego,
- 2) sposób weryfikowania efektów kształcenia w trakcie całego procesu kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów,
- 3) ocenę realizacji zakładanych efektów kształcenia,
- 4) wnioski z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów.

DOSKONALENIE PROGRAMU KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU STUDIÓW

§ 17

1. Rada Wydziału w celu doskonalenia programu kształcenia może dokonywać w nim zmian.
2. Rada Wydziału nieposiadająca uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego w obszarze kształcenia oraz dziedzinie, do których jest przyporządkowany kierunek studiów, może dokonywać zmian w ramach posiadanego uprawnienia do prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia:
  - 1) zajęć dydaktycznych, za które student może uzyskać łącznie do 50% punktów ECTS, określonych w programie studiów aktualnym na dzień wydania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego decyzji o nadaniu tego uprawnienia,
  - 2) łącznie do 30% ogólnej liczby zakładanych efektów kształcenia określonych przez Senat aktualnych na dzień wydania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego decyzji o nadaniu tego uprawnienia.
3. Rada Wydziału może dokonywać również zmian:
  - 1) w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć, uwzględniających najnowsze osiągnięcia naukowe lub artystyczne, a także form i metod prowadzenia zajęć,
  - 2) koniecznych do:
    - a) usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną,
    - b) dostosowania programu kształcenia do zmian w przepisach powszechnie obowiązujących.

4. Zmiany w programach kształcenia, o których mowa w ust. 1 i 2 są wprowadzane z początkiem nowego cyklu kształcenia.
5. Zmiany, o których mowa w ust.3 mogą być wprowadzone w trakcie cyklu kształcenia.
6. Zmiany w programach kształcenia należy wprowadzić do końca czerwca roku akademickiego poprzedzającego rok akademicki, którego zmiany dotyczą.
7. Zmiany w programach kształcenia wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia są ogłaszane co najmniej na miesiąc przed rozpoczęciem semestru, którego dotyczą.
8. Zmiany efektów kształcenia wymagają zatwierdzenia przez Senat.

§ 18

Szczegółowe wzory dokumentów związanych z programem kształcenia określi Rektor w formie zarządzenia.

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE

§ 19

1. Programy kształcenia i zawarte w nich opisy zakładanych efektów kształcenia, określone przez Senat dla kierunków utworzonych przed 1 października 2016 r, zgodne z:
  - 1) Krajowymi Ramami Kwalifikacji określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla szkolnictwa Wyższego (Dz. U. z 2011 r., poz. 1520),
  - 2) wzorcowymi efektami kształcenia określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 listopada 2011 r. w sprawie wzorcowych efektów kształcenia (Dz. U. z 2013 r., poz. 1273)pozostają w mocy.
2. Do zmiany programów kształcenia i opisów efektów kształcenia, o których mowa w ust. 1 stosuje się przepisy obowiązujące w dniu dokonania tej zmiany.
3. Rady wydziału, w terminie do dnia 31 grudnia 2017 r. mają obowiązek dostosowania profili i programów kształcenia studiów pierwszego i drugiego stopnia prowadzonych na kierunkach utworzonych przed dniem 1 października 2014 r. do wymagań określonych w art. 11 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym.

§ 20

Traci moc uchwała Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie nr 9 z dnia 2 grudnia 2011 r. w sprawie wdrażania w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie Krajowych Ram Kwalifikacji z późn. zmianami.

§ 21

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY SENATU

REKTOR

(-)PROF. DR HAB. ZYGMUNT LITWIŃCZUK